

dr hab. Łukasz Skąpski, prof. nadzw.
Akademia Sztuki w Szczecinie
Wydział Sztuki Mediów,
Zakład Fotografii
Pracownia Fotografii i Strategii Artystycznych

Szczecin, 2.02.2019

Ocena dorobku artystycznego oraz recenzja pracy doktorskiej Pana magistra Kostasa Kiritsisa - składającej się z dwóch części: pracy artystycznej pod tytułem „Księga Księżyca” i rozprawy doktorskiej pod tym samym tytułem, sporządzona w związku z przewodem doktorskim wszczętym 18 listopada 2014 roku przez Radę Wydziału Komunikacji Multimedialnej Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu (procedowanym obecnie przez wyłoniony z niego, nowopowstały Wydział Fotografii Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu), przygotowanych pod kierunkiem promotora, prof. Piotra Wołyńskiego.

W niniejszej recenzji odniosę się do następujących osiągnięć kandydata, Pana magistra Kostasa Kiritsisa:

1. Edukacja
2. Doświadczenie dydaktyczne
3. Dorobek artystyczny
4. Struktura pracy teoretycznej

Dalej następują:

5. Ocena merytoryczna dysertacji, znaczenie i kwestia jej oryginalności i nowatorstwa
6. Ocena merytoryczna trzonu pracy doktorskiej – czyli prac artystycznych, które się na nią składają
7. Konkluzja recenzji

Edukacja

Edukacja Pana magistra Kostasa Kiritsisa szła w trzech kierunkach – inżynierskim, artystycznym i nauczycielskim. W 1986 roku Kostas Kiritsis ukończył Politechnikę Szczecińską z tytułem magistra inżyniera a w 1995 uzyskał tytuł magistra sztuk pięknych (MFA) w nowojorskiej School of Visual Arts na kierunku Fotografia.

Odbył kursy nauczycielskie na Teachers College Columbia University, New York, USA oraz Teaching Artists Professional Development Certificate Program w 2017 roku. Od 2014 roku odbywa studia doktoranckie na Uniwersytecie Artystycznym w Poznaniu.

Pan magister Kostas Kiritsis brał udział w konferencji „Artyści jako Edukatorzy. Tworząc Fundamenty: Definiowanie Integracji Sztuki” (organizowanej przez Kennedy Center), Purchase College, Nowy Jork, 2014; seminariun „Expanded Literacies: Creative Practices for 21st Century Teaching and Learning”, Nowy Jork, 2014; oraz warsztatach w Brooklyn Museum „Strategia Wizualnego Myślenia” w Nowym Jorku, 2012.

Doświadczenie dydaktyczne

Doświadczenie nauczycielskie Pana magistra Kostasa Kiritsisa obejmuje głównie nauczanie w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej. Uczył sztuki i fotografii w regularnych i pozalekcyjnych zajęciach w nowojorskich podstawowych szkołach publicznych. Tego rodzaju praca w Stanach Zjednoczonych jest nieporównanie trudniejsza niż uczenie w polskich szkołach, dlatego że wymagania od kadry nauczycielskiej są o wiele wyższe niż w Polsce. Należy brać te okoliczności pod uwagę, oceniając dorobek dydaktyczny Pana mgr Kostasa Kiritsisa.

Artysta uczył lub nadal uczy w Szkole Publicznej nr 163 X, Bronx, Nowy Jork; Szkole Publicznej nr 160, Brooklyn, Nowy Jork; Szkole Średniej MS 534, Brooklyn, Nowy Jork; Liceum Westinghouse High School, Brooklyn, Nowy Jork; Szkole Średniej Junior High School 291, Brooklyn, NY; Szkole Publicznej nr 110, Brooklyn, Nowy Jork.

W ramach Junior Lab, Fotograficznego Programu Pozaszkolnego w Nowym Jorku, prowadził zajęcia w szkołach Earth School, Nowy Jork, NEST+m, Nowy Jork i w organizacji 14 Street Y, Nowy Jork, USA. W Junior Lab od stycznia 2010 jest założycielem programu oraz instruktorem fotografii i sztuk wizualnych. Pracuje tam do chwili obecnej.

W Liceum Little Red Elizabeth Irwin High School w Nowym Jorku jest od 2004 roku instruktorem fotografii podczas Dorocznego Festiwalu Sztuk, gdzie do dziś prowadzi warsztaty solaryzacji oraz jest zastępczym nauczycielem fotografii w klasach od 9 do 12.

Od 2010 roku do chwili obecnej jest asystentem w International Center of Photography w Nowym Jorku, USA.

Również od 2010 roku jest asystentem dziekana wydziału w School of Visual Arts, MFA Photography w Nowym Jorku, USA.

W Center for Arts Education w Nowym Jorku w 2011 roku objął stanowisko Teaching Artist, które piastuje do dziś. Prowadzi zajęcia English Language Learning through the Arts.

Pan magister Kostas Kiritsis prowadził również warsztaty Fotograficzne w Polsce w BWA w Jeleniej Górze i w Galerii Arsenał we Wrocławiu oraz w latach 2012 – 2016 uczył w Szkole Fotograficznej Kwadrat we Wrocławiu.

Dorobek artystyczny

Pan magister Kostas Kiritsis miał w sumie 17 wystaw indywidualnych, często w prestiżowych galeriach fotograficznych, takich jak Mała Galeria ZPAF-CWS w Warszawie, (1996 "The Book"; 2005 "Reincarnations"), Galeria BWA, Jelenia Góra (2014), Galeria Miejska Arsenal we Wrocławiu (2013 "Fiction / Non-Fiction"), czy Kentler International Drawing Space, Brooklyn, w Nowym Jorku, USA (2003)

Artysta brał udział w 12 wystawach zbiorowych, wliczając w nie festiwale fotograficzne, takie jak Biennial of Photography, Museum of Photography, Thessaloniki, Grecja (2014); Month of Photography, Bratysława, Słowacja (2000); Biennale Fotografii Polskiej, Galeria Miejska, Poznań, (2000); czy wystawy w galeriach takich jak Muzejus Fotografijos, Siauliai, Litwa (1999) czy Fotografiko Kentro Athinon, Ateny, Grecja (1987).

Przyznane granty:

Lower Manhattan Cultural Council, Creative Curricula Grant, Nowy Jork, NY, 2013

Przyznany grant dla nauki fotografii i sztuk medialnych w High School of Hospitality Management, Henry Street Settlement, Nowy Jork, NY, 2003

Przyznana pracownia w Henry Street Settlement (Lower East Side) na okres jednego roku.

Dorobek fotograficzny Pana mgr Kostasa Kiritsisa prześledzić można od jego pierwszej wystawy w 1986 roku, na której pokazał fotografie muzyków jazzowych. We wczesnym okresie twórczości Kostas Kiritsis, jako fotograf wywodzący się z kręgu fotoamatorskiego, zajmował się wyłącznie tradycyjnie pojmowaną fotografią czarno-białą. Dopiero na wystawie "Beyond Reality" powstałej podczas studiów w nowojorskiej School of Visual Arts, a pokazanej w Galerii Brama w Szczecinie w 1994 roku, pokazał pierwsze prace przekraczające – jak wskazuje sam tytuł wystawy – to, co sam uważa za fotografię tradycyjną.

Kostas Kiritsis należy do tej plejady artystów, którzy ze starannie wypracowanej zgrzebności czy tymczasowości stworzyli swoją metodę twórczą. Sam artysta przyznaje, że głęboko inspiruje się twórczością Anselma Kiefera oraz jego osobisty kontakt z Mike'iem i Doug'iem Starn, promotorami jego pracy magisterskiej. Obie inspiracje są dobrze rozpoznawalne w pracach Kiritsisa. Od Kiefera Kiritsis przejął zainteresowanie formą księgi, a raczej księgozbiorów, które lubi układać w różnych konfiguracjach, tworząc z nich instalacje (np. *Tabula Rasa*). Księgi Kiritsisa – podobnie jak u Kiefera – są obiektami: pomięte, zgrzebne, nierówne, z upodobaniem układane na półkach lub w stosy. Złożone głównie z emulsji fotograficznej księgi Kiritsisa różnią się od oryginalnego pomysłu tworzenia ołowianych woluminów Anselma Kiefera – na swoich stronach zawierają obrazy. Z kolei ich zawartość przypomina fotografie, czy raczej należało by powiedzieć, prace graficzne oparte na wykorzystaniu fotografii, Mike'a i Doug'a Starnów, z ich nawiązaniem do piktorializmu wzbogaconego o trzeci wymiar pomiętego papieru.

Artysta stosuje wielokrotne kopiowanie materiału fotograficznego, często nieszlachetnymi technikami, takimi jak xero czy wydruki drukarką igłową, pozbawia papier fotograficzny podłoża zostawiając cienką warstwę emulsji, po czym skleja z takich kart książki za pomocą taśmy klejącej. Artysta też chętnie rysuje lub maluje na odbitkach. W przypadku takich prac wyjściowe zdjęcia nie są już widoczne. W ten sposób materia jego foto-grafik staje się równie, a często bardziej istotna, co użyte do nich zdjęcia, które są tylko podłożem dla rysunków. Obrazy fotograficzne tracą klarowność przekazu, obiekt fotograficzny staje się zbyt złożony w swoich nawarstwieniach, żeby widz mógł odnosić się wyłącznie do reprezentacyjnej zawartości fotografii. Kostas Kiritsis łączy swoje kolaże w książki nie tylko dlatego, że taka forma odpowiada mu najlepiej – jak sam sugeruje, używa tej formy aby uwolnić swoją sztukę od stygmatu komercjalizacji, wytwarzania przedmiotów na sprzedaż.

Struktura pracy teoretycznej, Ocena merytoryczna dysertacji, znaczenie i kwestia jej nowatorstwa

Praca teoretyczna jest elegancko wydrukowaną i oprawioną książką, wraz ze streszczeniem i bibliografią liczy 74 starannie zaprojektowanych i bogato ilustrowanych stron. Nie licząc streszczenia, składa się z czterech rozdziałów podzielonych na podrozdziały. Bogata i wystarczająca bibliografia liczy 29 pozycji książkowych oraz 17 innych źródeł internetowych, na które składają się pozycje z teorii sztuki, teorii mediów oraz pozycje naukowe.

Struktura rozprawy jest przejrzysta, podzielona jest na cztery rozdziały plus wstęp, podsumowanie i bibliografię. Tytuły poszczególnych rozdziałów i podrozdziałów odnoszą się do kolejno omawianych problemów.

Rozdział pierwszy zatytułowany *Księga* dzieli się na 4 podrozdziały: Słowo/Logos, Pismo, Wzrok, Księga – Stworzenie.

Autor przedstawia w dużym skrócie rolę obrazu w ludzkim poznaniu świata i proponuje tezę, że pismo i obrazowanie w równym stopniu przyczyniły się do ludzkiego poznania świata. Interesujące w tym kontekście są przytoczone przez Kostasa Kiritsisa badania paleoarcheolog Genovieve von Petzinger, prekursorki badań nad prehistorycznymi znakami w jaskiniach we Francji i w Afryce pokazujących „stosunkowo niewielką, powtarzającą się liczbę znaków występujących na przestrzeni tysięcy lat, wszędzie tam gdzie człowiek postawił swoją stopę.” Znaki te towarzyszą figuratywnym malunkom naskalnym, wykonane zostały w tym samym czasie i tą samą techniką, mają formę abstrakcyjnych rysunków i być może były ideogramami, pierwszą znaną formą pisma. Jak zauważa autor, być może niemożność ich odczytania sprawiła, że nie cieszyły się większym zainteresowaniem badaczy.

„Zbiory znaków malowanych w jaskiniach tworzą pierwszą *księgę*.” – pisze Kiritsis. „Ściany grot są pierwszymi stronicami na których nasi przodkowie pozostawili swoje ślady. Piktogramy, ideogramy czy litery tworzą kod, który ukrywa przed nami jej treść. „(...) *Istnieje celowość w tych znakach, lub co ważniejsze, istnieje zawarte w nich znaczenie, pomimo,*

że pozostaje ono dla nas nieczytelne (...)” - mówi za von Petzinger.

Rozdział drugi, Książka artystyczna – zarys kształtowania się gatunku z podrozdziałami *Manuskrypty, Książka jako sztuka, Książka jako eksperyment, Nowatorskie koncepcje książki artystycznej*.

W tym rozdziale autor przedstawia w zajmujący i kompetentny sposób historię zjawiska książki artystycznej, jej sukcesywny rozwój oraz twórców wypowiadających się w tym medium.

Podczas gdy pierwszy rozdział zaznacza tylko zarys poruszanej problematyki i wydaje się, że temat wymagałby dogłębszych studiów, to w rozdziale drugim przedstawia zwięźle lecz całościowo, w dodatku w zajmujący i kompetentny sposób, historię zjawiska książki artystycznej, jej sukcesywny rozwój oraz twórców wypowiadających się w tym medium.

Autor sugeruje, aby manuskrypty iluminowane włączyć do historii książki artystycznej na równorzędnych prawach z jej późniejszymi przejawami. Postulat ten zasługuje na uwagę. Kostas Kiritsis sam uważa tę sugestię za nowatorską i trudno się z nim nie zgodzić, zwłaszcza że – jak pisze - „Większość autorów opisujących to zjawisko, pomija istnienie iluminowanych manuskryptów”.

Rozdział trzeci to *Kontekst doświadczeń artystycznych poprzedzających realizację Księgi Księżycy*. Zawiera następujące podrozdziały: *Początek, Pierwsze księgi, Nowe wymiary fotografii, Wystawy*. W tym rozdziale Kostas Kiritsis wyczerpująco opisuje drogę swojego twórczego rozwoju oraz swoje inspiracje twórczością „Anselm’a Kiefer’a zawierającego w swoich pracach głębokie odwoływanie się do mitologii, historii czy religii, czy braci Mike’a i Doug’a Starn z ich nowatorskim traktowaniem materii fotograficznej”.

W czwartym, ostatnim rozdziale pt. *Księga Księżycy*, artysta przedstawia projekt artystyczny stanowiący główną część doktoratu.

“[Moim] celem stało się stworzenie pracy, która potrafiłaby nakładać jedno istotne znaczenia przekazu na drugie, będąc jednocześnie prostym gestem artystycznym oraz którego wizja zakłada ewolucję procesu w czasie.”

- stwierdza Kiritsis. I rzeczywiście, odnosząc się do wielu - aż nazbyt wielu, chciało by się powiedzieć - warstw i znaczeń swojego projektu, opis według mnie zaciemnia do pewnego stopnia jego główne idee. Autor mnoży interpretacje motywacji i znaczeń swojego dzieła. Niestety strategia ta sprawiła, że w tekście są wewnętrzne sprzeczności, a w rezultacie wywód interpretacyjny jest niezbyt klarowny i wprawia czytelnika w stan oszołomienia. Poniżej przytaczam niektóre niekonsekwencje.

Wspomniana przez autora interpretacja jego pracy jako hołdu dla programu Apollo i potęgi myśli ludzkiej technicznej, a więc dla człowieka i jego cywilizacji, jest sprzeczna z następującym wkrótce w tekście ostrzeżeniem przed ich rozwojem technologicznym, stanowiącym zagrożenie dla ludzkości i Ziemi.

„Jednym z wielu takich zagrożeń jest nasz stosunek do środowiska.”

– pisze autor. Swoją drogą, zakładając, że program Apollo umożliwił kolonizację Księżyca, nie spieszyłbym się zbytnio z hołdowaniem postępowi technologicznemu, jako że to ten ostatni jest powodem, dla którego autor traktuje plany industrialnej eksploatacji Księżyca jako zagrożenie i memento dla ludzkiego przetrwania na Ziemi.

„Jednym z celów, który mi przyświeca to wykorzystanie tego utopijnego programu ochrony Księżyca do refleksji nad potrzebą ochrony Ziemi”

- pisze Kiritsis, i to jest ładna parabola, która wg mnie wystarczająco tłumaczy sensowność całego projektu.

Bardzo ciekawa jest wzmianka autora nt. prawnych aspektów pomysłu, tj. niejasny stan prawny własności Księżyca. Autor sprzeciwia się zawłaszczeniu jego własności przez narody lub korporacje. Deklaracja o kolektywnej własności Księżyca jest piękną ideą.

Moim zdaniem autor zupełnie niepotrzebnie jednak kojarzy tę własność z krytyką stosunków własnościowych w dziedzinie sztuki - porównanie własności ciała niebieskiego do własności dzieł sztuki jest niezrozumiałe, nie łączy się logicznie z intencją ochrony Księżyca i wydaje mi się być zbędnym grzybem w barszczu, mimo że generalnie zgadzam się z krytyką autora dotyczącą rynku sztuki.

„Nikt nie może zawładnąć Księżycem. Gest ten stanowi antytezę dotychczasowych stosunków w sztukach wizualnych.”

Kostas Kiritsis chce sprzeciwiać się komercjalizacji sztuki, co również należy uznać za pozytywne, idealistyczne nastawienie. Przywołując cytat z Lucy R. Lippard - „(...) w przeciwieństwie do wystawy, książka artystyczna nie odzwierciedla zewnętrznych poglądów [kuratorów, właścicieli galerii etc., przypis KK] i przez to zezwala twórcom obejść komercyjnego systemu galerii jak również uniknąć deformacji przez krytyków i innych pośredników (...)” autor sytuuje swoją sztukę poza komercyjnym obiegiem - deklaruje, że tworzy książki artystyczne kierując się wolnością, które to medium daje artyście.

Dla autora praca Księga Księżyca jest wyznaniem wiary w utopijną moc sztuki i sprzeciwem wobec jej komercjalizacji.

„Przedstawiam tę wielowarstwową pracę wraz z jej odniesieniami do historii kultury oraz z zawartą w niej krytyką współczesnej sztuki. Zawierające się w niej koncepcje, jak choćby wykorzystanie społecznościowych mediów internetowych, do których odwołuję się w celu publicznego finansowania całego projektu, jest dla mnie programową manifestacją sprzeciwu wobec współczesnej komercjalizacji sztuki.”

– pisze autor. Równocześnie, jako twórca wierzący w sacrum sztuki, chce rozciągnąć swój idealizm w Kosmos, i pragnie przywrócić Księżycowi jego sakralny charakter sprzed wieków, umieszczając na jego powierzchni swoje obiekty artystyczne. A więc świętość Sztuki (pisanej z dużej litery) ma objąć również naszego satelitę:

„Jedną z przesłanek *Księgi* jest, poprzez akt sztuki, *przywrócenie* Księżycowi charakteru *sacrum*.”

I dalej:

„moja praca artystyczna - *Księga Księżycy* przedstawia koncept stworzenia na całej widocznej stronie Księżycy swoistego sanktuarium poprzez wysłanie tam świetlnych rzeźb oraz deklaracji o stworzeniu na wyznaczonym przez te rzeźby obszarze, parku objętego specjalną ochroną.“

Dodatkowo jego praca to hołd złożony analogowej przeszłości fotografii, a autor podkreśla zmysłowość odbioru księgi jako materialnego dzieła, w którym uczestniczą obok wzroku zmysły dotyku i słuchu (przewracanie nierównych i szeleszczących stron księgi).

“Natura księgi z jej zamkniętymi stronami stwarza inne od tradycyjnego odbioru fotografii możliwości doświadczenia, które angażuje oprócz wzroku pozostałe zmysły. Strony księgi trzeba przewracać, a za kolejnymi kryje się tajemnica nowych obrazów.”

Ocena merytoryczna trzonu pracy doktorskiej – czyli prac artystycznych, które się na nią składają

Na materiał reprezentujący artystyczną pracę doktorską Pana mgr Kostasa Kiritsisa, z którym miałem szansę się zapoznać, składa się kilka części.

(a.) Wideo umieszczone na stronie kickstarter.com, *Protected Moon Park, (A proposal for an Art project of sending Light Sculptures to the Moon in order to create a Protected Moon Park)*. Próba zebrania pieniędzy od szerokiej publiczności na kickstarterze na utopijny projekt jest pomysłem księżycowym i mimo stwarzanych przez Kiritsisa pozorów i jego zapewnień, niemożliwym do zrealizowania. Jak pisze sam autor, projekt posiada „cechy technologicznego prawdopodobieństwa”. Oznacza to ni mniej, ni więcej, że jest niemożliwy do zrealizowania i że autor o tym wie. Jednak

„Projekt zakłada również jego kolektywne finansowanie. Powoduje to, że wszyscy współfinansujący ten projekt będą właścicielami dzieła. Stanowi to zaprzeczenie indywidualnej własności zarówno dzieł sztuki i jak i w tym wypadku samego Księżycyca.”

A więc gdyby udało się zebrać wystarczającą kwotę na stworzenie parku rzeźb

Kostasa Kiritsisa na Księżycu, finansująca projekt publiczność byłaby właścicielem widocznej z Ziemi strony Księżyca.

Wybornie! Lekko prowokacyjny i w gruncie rzeczy absurdalny pomysł o znamionach polityczno-krytycznego konceptualizmu właściwie mógłby wyczerpywać moje oczekiwania jeśli chodzi o dobry projekt artystyczny.

To jednak nie koniec – pomysł jest bardziej złożony. Ponieważ jest pracą doktorską, autor uznał – być może całkiem słusznie, - że byłoby to zbyt skromne dokonanie na tę okazję. (b.) Dlatego stworzył artefakt, materialną manifestację tej konceptualnej pracy. Recenzenci mogli się zapoznać z wideo prezentującym 9-stronicową Księgę Księżyca, na której kartach widać wycięte modele rzeźby-ładownika wklejone w zdjęcia księżycowego pejzażu pochodzące z archiwum NASA, oraz z (c.) symulacją wystawy składającej się z Księgi Księżyca w dwóch wersjach (a nawet trzech-licząc tę szkicową), collage przedstawiającego symbolicznie przestrzeń kosmiczną i obiektu: makiety rzeźby świetlnej - ładownika księżycowego. Księga jest zaplanowana jako rodzaj szkicu projektu:

“Sama *Księga Księżyca* jest punktem wyjścia, artystyczną manifestacją procesu, swoistego aktu twórczego, a treść w niej zawarta wykracza daleko poza samą księgę. Stanowi ona wizualizację, wyobrażenie pomyślanej realizacji aktu artystycznego (...).”

Podsumowanie

Projekt *Protected Moon Park* – finansowane kolektywnie wysłanie prac artysty na Księżyc oraz utworzenie tam strefy ochronnej, implikujące również kolektywną własność połowy Księżyca. Mimo że krytyczny impakt tego projektu zapewne nie będzie miał wpływu na polityczne losy Ziemi i jej satelity, są nader dobitną manifestacją poglądów artysty, podaną w sposób lekki i podszyty humorem.

Użycie gotowych zdjęć royalty-free z NASA przypomina strategię czołowych fotografów, takich jak Thomas Ruff czy Trevor Paglen. N.b. ten ostatni w projekcie *The Last Pictures* wybrał 100 cudzych zdjęć o przeróżnej tematyce i – jak utrzymuje – wysłał je na orbitę okołoziemską. Istnieje pewne podobieństwo tego projektu do *Księgi Księżyca* Kiritsisa, z tym że Trevor Paglen stworzył szalenie przekonujące pozory rzeczywistego wysłania zdjęć na orbitę, utrzymując przy tym - mimo że osobiście w to wątpię - że rzeczywiście to zrobiono. Tworząc dowody na ekspedycję zdjęć w kosmos Paglen sięgnął po nanotechnologię, odwiedził ośrodek kosmiczny w Kazachstanie, wszystko starannie dokumentując.

Kostas Kiritsis przyjął odmienną niż Paglen strategię, wskazuje tylko, że nie jest niemożliwy. „Dokumentacja“ Chronionego Parku Księżycowego to montaż fotograficzny stworzony w prosty sposób, pochodzący z uprzedniej z praktyki twórczej artysty, który zwykł przetwarzać obrazy poprzez ich wydruk, skanowanie wydruku, wydruk skanów na drukarce igłowej, przefotografowanie wydruków na czarno białej kliszy, powtórna odbitka na papierze, itp., po czym wycinał ręcznie fragmenty zdjęć i wklejał je w inne. Zgrzebne collage użyte w

realizacji *Księgi Księżycyca* nie nadają projektowi *Chronionego Parku Księżycowego* znamion prawdopodobnej realizacji, nie można ich traktować jako symulacji ani dokumentacji, są dosyć swobodną dywagacją na temat, jak by to mogło wyglądać, gdyby się udało umieścić rzeźby na Księżycu.

A więc, wbrew temu co mówi artysta, sposób prezentacji projektu w manierze sztuki materii wskazuje niezbicie na to, że sam Kostas Kiritsis w istocie nie udaje, że wierzy w powodzenie tej księżycowej misji i traktuje cały koncept w sposób symboliczny.

Konkluzja recenzji

Zapoznawszy się z pracą doktorską Pana mgr Kostasa Kiritsisa - zarówno praktyczną jak i teoretyczną - stwierdzam, że stanowią oryginalne dokonanie artystyczne oraz pokazują specjalistyczną wiedzę teoretyczną Kandydata w dziedzinie: sztuki plastyczne, w dyscyplinie artystycznej: sztuki piękne oraz umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy twórczej związanej z szeroko pojętą praktyką fotograficzną i artystyczną.

Oceniając wartość osiągnięć twórczych w dziedzinie fotografii kreatywnej oraz dorobek dydaktyczny Pana mgr Kostasa Kiritsisa stwierdzam, że przygotowana przez niego praca doktorska jest wystarczająco nowatorska i oryginalna, aby spełnić wymogi dzieła i rozprawy teoretycznej w dziedzinie sztuk pięknych i w pełni uzasadnia wnioski o przyznanie mu stopnia doktora sztuki w dziedzinie: sztuki plastyczne, w dyscyplinie artystycznej: sztuki piękne.

dr hab. Łukasz Skąpski, prof. nadzw.